



**Skriftlige indlæg fra Det Miljøøkonomiske Råds medlemmer
særlig sagkyndig Peder Andersen**

Andersen, Peder

Published in:
Økonomi og Miljø 2016

Publication date:
2016

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Andersen, P. (2016). Skriftlige indlæg fra Det Miljøøkonomiske Råds medlemmer: særlig sagkyndig Peder Andersen. I *Økonomi og Miljø 2016* (s. 281-282). De Økonomiske Råd.
<http://dors.dk/vismandsrapporter/oekonomi-miljoe-2016>

ligheder som fedtafgiften, men den ville være langt mere enkel, hvor problemet med fedtafgiften var, at den dels ramte vegetabilsk fedt, som oftest er sundere, dels ikke var i stand til at skelne mellem forskellige kødudskæringer med forskellig fedtprocent. Disse problemer ville en kødafgift ikke have.

Vismændene kritiserer den såkaldte PSO-afgift, som i dag stimulerer udbygningen med vedvarende energi (s. 200). De mener, at den hæmmer overgang fra fossile energikilder til el. Men alternativet – at støtte vedvarende energi over finansloven – vil bringe en ny usikkerhed ind, idet politikerne så hvert år skal afveje udbygning af vedvarende energi over for udgifter til sundhed, ældre osv. Denne usikkerhed vil også fordyre den vedvarende energi. Vi er enige i, at vi skal have en større del af energiforbruget over på el, men det må ske ved at støtte f.eks. varmepumper og elbiler målrettet – frem for ved at billiggøre el som sådan, idet dette blot vil forringe motivationen til elbesparelser og dermed føre til øget spild.

Særlig sagkyndig Peder Andersen

Økonomi og Miljø 2016 behandler tre forskellige, fagligt udfordrende og policy relevante emner. Kapitel I om værdien af statistisk liv har et bredt anvendelsesområde, og resultaterne kan være med til, at allokeringen af offentlige ressourcer til forbedring af sikkerhed i fremtiden foregår på et forbedret grundlag. Dette uddybes kort efterfølgende. Kapitlet II er mere specifikt om et alvorligt problem, nemlig luftforurening. Her analyseres så mere dybt et relativt snævert område, nemlig regulering af brændeovnes luftforurening. Kapitlet viser klart, at en miljøøkonomisk analyse giver en række fagligt baserede anbefalinger om regulering af luftforurening. Kapitel III er et anderledes kapitel, idet det primære formål med kapitlet er at beregne de økonomiske konsekvenser for Danmark af at blive uafhængigt af fossile brændsler. *Økonomi og Miljø 2015* bidrager således til at give faglig dybde og udvidet indsigt på områder, der er relevante for prioriteringen af anvendelsen af offentlige midler i bestræbelserne på at fremme forbedre befolkningens livsvilkår eller om konsekvenserne af at leve op til politiske målsætninger.

Værdien af statistiske liv

Det opfattes af mange som kontroversielt og uetisk at bruge værdien af statistisk liv i forbindelse med prioriteringen af offentlige tiltag, men det er klart en fordel at have et fagligt solidt grundlag og gennemsigtigt mål for værdien af statistisk liv, når der gennemføres cost-benefit analyser. Disse etiske aspekter kunne have været uddybet i kapitlet. Et centralt budskab i kapitel I er, at det anvendte estimat for værdien af statistisk liv, der hidtil har været anvendt i Danmark er for lavt og ifølge beregninger bør hæves fra 17 mio. kr. til 31 mio. kr. Selv om der altid er en række usikkerheder i sådanne beregninger, er kapitlets anbefaling meget troværdigt. Det er

et grundigt kapitel. Ved en række investeringer, der forbedrer sikkerheden, er der tale om meget langsigtede investeringer. Det rejser det spørgsmål om estimatet de facto er for lille, da en række forhold, herunder levestandard og gennemsnitlig levealder, ændres over tid. Hvis indkomsten stiger og gennemsnitlig levealder stiger, forøges skal estimatet af værdien af statistisk liv også forøges.

Et interessant spørgsmål, som kan stilles i forlængelse af anbefalingen af, at værdien af statistisk liv bør forøges, er, om de estimerne, der anvendes i danske cost-benefit analyser, for forbedringer af miljøet mere generelt er for lave. Hvis det er tilfældet, er det problematisk isoleret at forøge værdien af statistisk liv til brug for cost-benefit analyser, da det generelt er sådan, at den offentlige budgetrestriktion begrænser gennemførelsen af projekter. Hvis et estimat isoleret forøges, vil dette betyde en skævvridning i forbindelse med valg af projekter. Dette problem ligner situationen, hvor der bruges en for høj samfundsøkonomisk kalkulationsrente, hvilket vil betyde en nedprioritering af projekter med lang levetid, og hvor benefit især falder sent i projektets periode. Det vil således være relevant og interessant at få tjekket en række af de andre centrale estimer, der indgår i danske cost-benefit analyser for at undgå skævvridninger. Hvis det viser sig, at centrale estimer af miljøforbedringer (vandkvalitet, biodiversitet, naturparker osv.) er undervurderede (eller overvurderede) kan en opdatering give anledning til nyttige korrektioner. Hvis det viser sig, at der, som det er tilfældet med værdien af statistisk liv, bruges for lave estimer, kan dette give anledning til at genoverveje indsatsen på en række miljøområder.

Særlig sagkyndig Jette Bredahl Jacobsen

Rapportens 3 kapitler fremstår helt overordnet som gennemarbejdede og velargumenterede, og konklusionerne er (generelt) plausible. Nedenfor følger kommentarer til de enkelte kapitler.

Kapitel 1: Statistisk liv

Kernen i kapitlet er en estimering af statistisk liv med en hypotetisk værdisætningsmetode. Metoden følger state-of-the-art herfor. Der benyttes en variant af et betalingskort som betalingsmetode – for at tage hånd om de problemer der er knyttet til denne metode, og der er adskillige andre små, men vigtige, aspekter som er adresseret og som gør studiet godt. Dette fremgår af baggrundsnotatet, men kunne godt være fremhævet i rapporten, da det styrker troværdigheden af estimerne.

En hver undersøgelse kan man stille spørgsmålstegn ved. Det største metodiske problem ved undersøgelsen her er, som jeg ser det, et meget stort antal respondenter som frasorteres – fordi de ikke spiller med på forudsætningerne eller fordi de ikke